

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inosebnostv celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 269. — ŠTEV. 269.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 15, 1920. — PONDELJEK, 15. NOVEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

FRANCIJA MORA IZPREMENITI SVOJO POLITIKO

FRANCIJA MORA IZPREMENITI SVOJO POLITIKO ALI PA POTEGNITI CELO EVROPO S SEBOJ V PREPAD. — DVE STVARI STA ABSOLUTNO POTREBNI, DA STOPI EVROPA ZOPET NA SVOJE LASTNE NOGE.

Poroča A. G., Gardiner.

London, Anglija, 13. novembra. — M. Poincare, prejšnji francoski predsednik, je na dolgo in široko odgovoril v pariškem Temps na pismo, katero sem javno naslovil nanj potom angleškega časopisa pred štiri tistimi dnevi. Pismo se je tikaio uničljivega učinkovanja francoske politike na celo Evropo. Ko sem pisal to pismo, nisem občutil nobenega sovražstva do Francije. Ravno nasprotno. Interesi Francije so prav tako tesno spojeni z zopetnim ozdravljenjem Evrope kot oni Anglija ali Italije.

Rekel sem, da preprečuje francoska politika ozdravljenje Evrope s tem, da ščeva na vojno proti Rusiji, s tem, da se zavzema za razkosanje Nemčije, za ustanovljenje majhnih vojaških zvez po celi Evropi in s tem, da preprečuje vstop Nemčije v Ligo narodov.

Poincare ne odgovarja na te obdolžitve. On skuša opravičiti Francijo. Lotil se je naslednjega stavka v mojem članku: — Mi (Angleži) hočemo trgovati z Nemčijo in v namenu, da trgujemo, moramo imeti prijatelji — On odgovarja: — On (Gardiner) misli, da je angleška trgovina najboljšje jamstvo miru. To je čuden zakon med trgovino in idealizmom.

Ta izjava najbolj mogočnega političnega upliva v Franciji je prišla ob istem času, ko se je javno razkrilo vsakovrstne nakane maršala Focha proti Nemčiji. Kaže tudi, da je še pred pričetkom prvega sestanka Lige narodov stališče vladajočih sil v Franciji neizpremenjene in naj je javno mnenje francoskega naroda tako ali tako.

Nobena stvar pa ni bolj jasna kot to, da se je francoska politika dejanski izjalovila; da ne pomenja njeno nadaljevanje nič drugega kot popolno izolacijo Francije v Evropi. Poincare se lahko roga trgovini, a vsled pomanjkanja trgovine, umira Evropa lakote. Anglija in Italija ne mcreta dovoliti, da bi se ju stalno stradalo v namenu, da se skuša izstradati Nemčijo in Rusijo. Ljudje ne morejo mirno obestiti Nemčije dve leti po koncu vojne, — dve leti potem, ko so bili Hohenzollerni pognani v prognanstvo. Ne morejo blokirati Rusije po britkih izkušnjah, da s tem blokirajo same sebe.

Dve stvari sta absolutno potrebni, da stopi Evropa zopet na svoje lastne noge. Dekler ne bo velika ruska žitnica odprta, ne bo mogoče od pomoči obupnem položaju v Evropi in ne bo mogoče ustaviti propadanja trgovine. Dekler se ne določi obsega nemške vojne odškodnine in dokler se ne prične s trgovino z Rusijo, ne more priti do nikakega seniranja valutnega vprašanja.

Francija nasprotuje tem dvem odpomokom. Njen protežirane Wrangel je bil zopet poražen, a nobene izkušnje ne izuče francoske vlade, ki zasleduje še naprej svojo usodepolno politiko.

Na isti način se poslužujejo Francozi vsakega mogočnega izgovora, da zavlečejo določanje vojne odškodnine, katero naj bi plačala Nemčija. Vzor je enostaven. Na dan, ko bo določena vojna odškodnina, katero mora plačati Nemčija, bo stala francoska vlada lice v lice s francoskim narodom. Skozi dve leti se je francoski narod pitalo z iluzijami. Potrjevalo se ga je v mnenju, da je Nemčija v stanu plačati nekatere milijone, o katerih je bil vsak količjak informiran, tudi v Franciji, dobro prepričan, da jih Nemčija ne more plačati.

Na teh pričakovanjih so temeljile tudi finance Francije. Nobena resnična poskusa se ni vpriporilo, da se vzame v roko kočljivo vprašanje obdačenja. Ko bo prišla resnica na dan, se bo francoski narod predramil in vlada, ki bo na krmihi, bo doživela neprijetno razočaranje.

Čim dalje bo pa Francija nadaljevala s svojo uničevalno politiko, tem usodepolnejše bo prebujenje.

Poincare se moti, če misli, da sem jaz za Nemčijo, ker sem proti sedanji francoski politiki. Jaz nisem ne za Nemčijo, ne za Francijo, temveč za Evropo. Jaz hočem videti Evropo zopet rehabilitirano ter vem, da je ni mogoče rehabilitirati s pomočjo starih sovražtev ter s pomočjo novih vojaških zvez. Evrope tudi ni mogoče zopet postaviti na noge v kosih. Francija hoče pomagati Evropi na noge s pomočjo imperijalizma, ki bi držal Nemčijo na kolenih, razoroženo in razkosano. Rusiji naj bi vladala militarizirana Poljska in centralni Evropi militarizirana Madžarska.

Taka politika ne bo le popolnoma uničila Evrope, temveč bo tudi pomenila polom Francije. Kaj naj bi pomenjalo to še nadalje? Pomenjalo bi trajno sovražstvo dveh največjih kopnih sil v Evropi, Nemčije in Rusije. Ogrožala bi sporazum z Italijo in Anglijo in neizogibna posledica bi bila izoliranje Francije.

SMRTNA KOSA

Grozen udarec je zadel družino Valjavec v Rochelle Park, N. J. Zmagoslavju Valjavec, ki je bil več let urednik "Glas Naroda" ter vseskozi mož na svojem mestu, je umrla mati, Elizabeta Valjavec. Dosegla je lepo starost devetdesetdeset let. Njen življenjski cilj je bil — biti dobra mati svojim otrokom. Ta cilj je dosegla, kar bo potrdil vsakdo, kdor jo je poznal. Tovarišu Mr. Valjavcu izrekamo svoje iskreno sožalje.

V Clevelandu se je smrtno ponesrečil John Kraker, znani veleposrednik in trgovec. Smrt ga je srečala tam, kjer je pričakala že mnogo Slovencev — na Euclid križišču. Pokojnik je bil star petdeset let.

deset let. Julija meseca je odpotoval na obisk v stari kraj, odkoder se je vrnil s parnikom President Wilson meseca oktobra. Prizadetim naše sožalje!

PONESREČENI LETALCI

Chicago, Ill., 12. oktobra. — Bati se je, da so se ponesrečili trije letalci, ki so iz Chicago potleteli preko Velikih jezer.

Sedaj je čas, da rojaki našo rojake vzame listke iz stare domovine, za svoje sorodnike, znanos in prijatelje.

Pojasnita glede cen in sploh vse kar potnik potrebuje, daje znana in zanesljiva tvrdila:

FRANK SAKSER
62 Cortlandt St., New York

Slika nam kaže nemškega poslanca za Anglijo, dr. Stahmerja, ki igra šah s svojo ženo.

PESNIK D'ANNUNZIO ZNOVA ROGOVILI

Ker ni z Reko zadovoljen, hoče osvojiti nadaljno ozemlje. — Njegove ladje so odplule.

Milan, Italija, 14. novembra. — Ob svitu neštivilnih sveč je bila podpisana zgodovinska pogodba med Italijo in Jugoslavijo v vili Spinolla v Rapallo.

S pogodbo so zadovoljni skoraj vsi Italijani. Skoraj vsi, razen skrajnih nacionalistov in imperialistov.

Njihova glasila, rimski "Idea Nazionale" in tukajšnji "Popolo d'Italia", sta odločno proti pogodbi. Oba lista pišeta, da zadnja beseda še ni bila izpregovorjena.

Objavila sta veliko člankov, v katerih ostro kritizirata postopanje italjskih delegatov. Eden teh člankov nosi napis: Kaj bo storil D'Annunzio?

Neki dopisnik poroča z Reke: V istem času, ko so podpisovali italjski delegati mirovno pogodbo, je izdal reški diktator Gabriele D'Annunzio oglas na narod, v katerem je proglasil, da bodo prihodnji dan njegovi legionarji zasedli dalmatinska otočka Arbe in Krek, dočim bodo v nedeljo prodrli do Splita in v ozadje.

Ta dva otočka sicer nista bila zavzeta, D'Annunzijevo bersaljerijsko pa zasedli goro Luban, vzhodno od Reke ter prodrli do Kastva, in zasedli več vasi, ki so pripadale oglasno s pogodbo Jugoslaviji.

Načrt se jim je izjalovil le v Podgori, kjer je Lahe pregnala neka jugoslovanska patrulja. D'Annunzio je zavzel tudi Sušak. Njegovi vojski so potrgali raz hiše vse hrvaške napise.

Kot znano, ima D'Annunzio tuč veliko vojnihih ladij. Njegova flotila, kateri načeljuje vojna ladja "Dante Alighieri" je odplula včeraj iz Kvarnerskega zaliva proti jugu.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da stoji na strani D'Annunzija tudi general Millo, vrhovni poveljnik italjanskega jadranskega brodogoja.

Provizorična reška vlada je objavila deklaracijo, v kateri izjavlja, da pogodba, sklenjena med Jugoslavijo in Italijani v Rapallo, absolutno ni sprejemljiva.

D'Annunzio zahteva namreč zase ves Kvarner in veliko večino dalmatinske obale.

Londonška mirovna pogodba je bila rešena v prid Italiji. Italijani so dobili vse, kar so zahtevali razen Šibenika in Kastva. Italjanska vlada je s tem popolnoma zadovoljna, D'Annunzio pa ni. On hoče imeti vse Dalmacijo.

NEMŠKI POSLANEK ZA ANGLIJO.

Italjanska vlada je čisto zadovoljna z uravnavo med Jugoslavo in Lahi. Ministrski predsednik Gollitti je izjavil:

— Ta sporazum je odpravil vse težkoče, ki so obstajale med obema deželama. Ta pogodba je veliko pripomogla k splošnemu evropskemu miru. Jugoslavija potrebuje Italijo in Italija Jugoslavijo.

Srbija, Hrvaška in Slovenija bodo dobile v Italiji najboljši trg za vse stvari, posebno pa za les. Jugoslavija bo postala most trgovine med zapadno in vzhodno Evropo.

Zunanji ministar grof Sforza je rekel: — Navsezadnje imamo vendar v svojem žepu ključce svoje hiše. Vse Julijske Alpe so v naši oblasti.

Pariz, Francija, 14. novembra. Tukajšnje časopise je objavilo sliko samostana San Eufemija ter pravi, da se bo odpovaldal D'Annunzio poveljstvu na Reki ter odšel v ta samostan.

Njegov naslednik bo najbrže Achille Richard, kateremu je že ponovno ponujal ministristvo za zaganje zadeve.

NADALJNI KRAVALI V ITALIJI.

London, Anglija, 12. novembra. Resni nemiri so se završili v Genaro, v bližini Potenza v Angliji, soglasno s poročili, ki so prišla iz Milana na Exchange Telegraph Company. Neki duhovnik je bil tekom neke cerkvene slovesnosti grdo pretepen, ker je hvalil vojaštvo. Aretacija nekako dvesto oseb, ki je sledila kravalom, je imela za posledico izbruh splošne stavke. Nadaljna stavka je bila proglašena tudi v Florenza v nekem kraju in Apeninih, ki leži nekako petnajst milj severozapadno od Potenze.

Pariz, Francija, 13. novembra. Oficijelne številke, ki so bile ravno kar tukaj objavljene, kažejo, da bo znašala moč francoske armade v naslednjem letu 38,473 častnikov ter 696,000 mož.

Te številke pa ne vključujejo častnikov, ki so prideleni različnim misijam in tudi ne gotovih pomožnih oddelkov, kojih število znaša 25,000 v splošnem. Stroški nove armade bodo znašali nad šest tisoč milijonov frankov na leto.

POVEČANJE FRANCOSEKE ARMAD.

Pariz, Francija, 13. novembra. Oficijelne številke, ki so bile ravno kar tukaj objavljene, kažejo, da bo znašala moč francoske armade v naslednjem letu 38,473 častnikov ter 696,000 mož.

Te številke pa ne vključujejo častnikov, ki so prideleni različnim misijam in tudi ne gotovih pomožnih oddelkov, kojih število znaša 25,000 v splošnem. Stroški nove armade bodo znašali nad šest tisoč milijonov frankov na leto.

PROTI AMERIKI.

Na parniku "La Savoie" je odpotoval danes proti Združenim državam poslanik Jusebrand. Spremlja ga njegova soproga.

ANGLIJA PROTI PRIPUSTU NEMČIJ

Za enkrat naj se Nemčije še ne sprejme v Ligo narodov. — Francozi bodo dvignili velik kraval.

Pariz, Francija, 12. novembra. V neki razpravi glede vprašanja pripustitve dosedaj sovražnih narodov v Ligo narodov, — izjavlja Echo de Paris, da je dala Anglija, v kolikor pride pri tem Nemčija v poštev, obljubo, da ne bo za enkrat zahtevala razveljavljenja prepovedi, da stopi Nemčija v krog narodov, ki se nahajajo v Ligi narodov. Georges Leygues, francoski ministrski predsednik, je soglasno z častnikarskimi poročili baje predlagal, naj se francoski delegati umaknejo s konferene Lige, če bi bila Nemčija kljub protestom Francije pripustljena v Ligo narodov.

V kolikor prideta vpoštev Avstrija in Bolgarska, — pravi list, — so Francozi nagajeni zavzeti proti njima bolj popustljivo stališče, vspricho razmer, ki dejanski obstajajo v teh dveh deželah.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna isplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljateve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir		\$ 2.40
100 lir		\$ 4.20
300 lir		\$12.00
500 lir		\$20.00
1000 lir		\$39.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslali najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser, 62 Cortlandt St., New York, N. Y.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da si ga potnik sam kupi, pišite najprej za tozadevna pojasnila na znano in nezaslajivo tvrdko

FRANK SAKSER, 62 Cortlandt St., New York, N. Y.

WRANGL POPOLNOMA PORAŽEN

VSE NJEGOVE OBRAMBNE ČRTE SO ZDROBILE RDEČE ARMAD. — SOVJETI KONTROLIRAJO VHOD NA KRIM. — BEGUNCI TRPE NEPOPIŠNO BEDO. — AMERIŠKA KRIŽARKA JE ODŠLA PO BEGUNCE.

Sebastopol, Južna Rusija, 13. novembra. — Čete generala Wrangla na Krimu se nahajajo v dokaj obupnem položaju, kajti boljševiki so prodrli skozi vse obrambne črte ter napadajo sedaj armado Wrangla od zadaj.

Poroča se, da so poslali boljševiki generalu Wranglu utinitum, v katerem zahtevajo brezpogojno predajo bele armade. 25,000 mož boljševiške kavalerie je baje dospelo v Simferopol, ki leži nekako štirideset milj severozahodno od Sebastopola in na dve tretini poti preko polotoka. Ker se nahaja vhod na Krim v rokah boljševikov, so vojaški izvedenci mnenja, da bo generalu Wranglu nemogoče vzdržati svoje defenzivno stališče na polotoku.

Izpraznenje Sebastopola se bo najbrž izvršilo tekom nedelje, — soglasno z izjavami častnikov, ki se nahajajo v neposredni bližini Wrangla.

Na tisoče beguncev, ki so vsi prevzeti od paničnega strahu, polni česte in pomole Sebastopola. Ladje različnih narodov sprejemajo hitro na krov begunce in Ameriški Rdeči Križ naklada njih lastnino. Podadmiral Newton McCulley, poveljnik ameriških mornariških sil v ruskem vodstvu, bo ostal v Sebastopolu do zadnje minute z majhnim oddelkom na ameriškem rušilecu Overton. Ameriška kolonija je bila sprejeta na krov tega rušileca.

Položaj med begunci je obžalovanja vreden ter trpe vsi nepopisno bedo. V mestih na Krimu je opaziti vsepovsod plenjenje. Vsi begunci zahtevajo, da se jih sprejme na krov zavezniških ladij in posadke slednjih si na vse mogoče načine prizadevajo, da ustrezajo tej želji beguncev.

Križarka Združenih držav, St. Louis, je odplula danes iz Carigrada proti Sebastopolu v namenu, da vzame na krov toliko beguncev kot le mogoče.

Popolni poraz armade generala Wrangla pomeni praktični polom vseh zunanjih poskusov, da se strmo glavi diktatorstvo Lenina v Moskvi. Nobene izdatnejše sile ni več, ki bi se borila proti boljševikom.

Ko je Wrangel operiral v severnem Krimu, je bil v stanu dobiti zaveznike v Ukrajini ter pri manjših armadah ruskih konservativcev in kmetov, ki so se mu pridružili. Po prvih porazih pa so izgubila ta gibanja na svoji moči. Boljševiki bodo sedaj v stanu koncentrirati proti njim mogočne sile, ki jih bodo zdrobile v najkrajšem času.

Zadnja poročila, so pripovedovala o formaciji nove rdeče armade, broječe 80,000 mož, ki naj bi operirala proti ustašem med Odoso in Kijevom in poraz Wrangla bo oprostil nadaljna mogočne elemente za boj proti tem ustašem.

Čuden pojav v porazu Wrangla je bilo dejstvo, da je nastopila proti njemu kavalerija Budenija. Po zmagi na Poljskem so prihajali od različnih strani vesti, da se je obrnil Budeni proti režimu Lenina in Trockija in da zbira armado, s katero se hoče boriti proti njima. Nekatera poročila so celo javljala, da je boljševiška vlada razpisala na glavo Budenija ceno enega milijona rubljev.

Sedaj pa je postalo jasno, da so bila ta poročila boljševiška past, s katero se je skušalo zazibati Wrangla v varnost, dokler bi ne bilo vse pripravljeno za konečni in odločilni udarec. Budenijeva nova armada se je pojavila na bojem polju, a je napadla zapadno krilo Wraglove bojne črte ter s tem odzvala umikanje številnih belih čet. Sedaj je ta kavalerija prekorajčila zmurnjeno Sivas jezero ter odrezala glavno armado Wrangla, ki je branila Perkop ožino.

MESO SEVERNIH JELENOV, pašnikov Alaske več kot milijon severnih jelenov, ki bodo predstavljali stalen vir dobave mesa za družene države. S tem se bo tudi precej odpomoglo sedanjemu pomanjkanju mesa, kajti velikanške črede, ki so se pasle preje po zapadnih prerijah, se vedno bolj manjšajo, čim bolj se širi poljedelstvo.

Meso severnega jelena je baje zelo okusno.

Seattle, Wash., 12. novembra. Več kot šest tisoč zaklanih severnih jelenov bodo poslali v naslednjem letu na trge po celih Združenih državah, kot se glasi v nekem poročilu, ki je ravnokar dospelo iz Nome, Alaske. V Alaski so bile zgrajene štiri hladilnice in v te se spravljale severne jelene, ki so določeni za eksport v države. V teku desetih let bo živelo na zelu okusno.

Promislite dobro, komu boste vročili denar za poslali v stari kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Rasni agentje ip sakotai bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane ne preko starih izkušenih in premožnih tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neumotajljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljateve se sadnji čas po novi sveni in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo isplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljateve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron		\$2.50	1,000 kron		\$ 7.90
400 kron		\$3.30	5,000 kron		\$39.00
500 kron		\$4.10	10,000 kron		\$77.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslali najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser, 62 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SVLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
RANK SAKBER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsak dan (izvenem nedelj in praznikov).
Ta celo leto volja hit za Ameriko \$2.00 Za New York za celo leto \$2.00
Ta pol leta \$1.00 Za celoletno za celo leto \$4.00
Ta četrt leta \$0.50 za pol leta \$2.00
GLAS NARODA
(Voice of the People)
Single copy day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$2.00
Advertisement in agreement
Dajete brez podpisa, in ohranite se na priobčujoče. Denar naj se blagovestno pošilja
in Money Order. Pri sprejembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošilja
na bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovnik.
GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575

Bojkot.

V boju z delodajalcem ima delavec precej močno orožje. To orožje se imenuje bojkot.

Zadnji čas so se bavila razna sodišča po Združenih državah, če je to orožje postavno ali ne. Večina sodišč je rekla, da je. Toda s to odločitvijo se nikakor še ne moremo zadovoljiti. Zato ne, ker še ni končna.

Pred kratkim se je primeril čuden slučaj v Massachusetts. V neki veliki tovarni so zastavljali delavci. Kot je še navajala pri takih prilikah, so štrajkujoči stražili tovarno ter odločno odgovarjali vsakemu, kdor bi hotel iti delat. To je bilo namreč dosedaj povsod v navadi ter se je smatralo to za edino orožje štrajkujočega.

Sodišče je poseglo vmes. Vršila se je dolga obravnava, ki se je končala s tem, da delavci ne smejo stražiti tovarn ter ne smejo nikomur prigovarjati, naj ne gre na delo.

Dve lokalni uniji čevljarjev sta morali spraviti to razsodbo v žep. S tem pa še nikakor ni bilo vse rečeno.

Sodnik je bil namreč toliko "pameten in razsoden", da je prepovedal vodstvu unije plačevati štrajkarjem vsako podporo.

Najznačilnejša stvar pri tem je pa ta, da delavci v dotični tovarni niso zaštrajkali zastran male plače, pač pa zato, da dobijo takozvani "closed shop".

Šli so v boj zato, da vzamejo delodajalcem pravico zaposljevati neunijske delavce.

Zadeva je zanimiva ter nikakor še ni končana. Organizirano delavstvo ne bo zadovoljno s tem, odlokom sodišča. Gnalo bo stvar dalje in višje.

Zadeva bo prišla v Washington pred najvišje sodišče.

In če se bodo gospodje vrhovni sodniki prilagodili sedanjim razmeram in sedanjim razmeram, bo odvzeto organiziranemu delavstvu najbolj uspešno orožje.

Proč z avtokracijo!

V nekem listu, ki se je izvanredno odločno boril proti izvolitvi senatorja Hardinga za predsednika Združenih držav, čitamo naslednje:

— Slabi in brezbarvni gospod Harding se ni vtihnil. Še naprej govori in pripoveduje v svojih govorih, da bo uprava dežele za časa njegove administracije podobna upravi kakšne delniške družbe. Njegovi nasprotniki so izjavljali, da se bo skrival za narodom. Ta prerokba se je že vresničila. Senator Harding se je že skril za narodom. To je sramotna kapitulacija. Ta kapitulacija ne pomenja ničesar dobrega za republiko.

Čudni so ti nasprotniki senatorja Hardinga. Ker obstoje večji def iz Angležev, jim ne moremo zametiti, če jim na noben način ni mogoče razumeti, da je ameriški narod sit vlade enega samega moža, vlade, pod katero je stokal in trpel skozi osem let.

Vsakdo je mislil, da se bodo ti nasprotniki izpametovali dne 2. novembra.

Pa se niso. Niso slišali silnega odgovora naroda in njegove svečane izjave, da noče slepo ubogati svojega najvišjega gospoda.

Tekom svoje kampanje in po svoji izvolitvi je senator Harding svečano izjavil, da mora izginiti iz naše vlade vsakega avtokracija.

Narodu je obljubil, da bo v njega korist vodil deželo ne samo s pomočjo svoje stranke, pač pa tudi s pomočjo odločnih zastopnikov drugih strank. Obljubil je vpoštevati vsak pametna in dober nasvet.

V važnih zadevah, ne bo merodajna njegova osebna volja, pač pa volja naroda.

Mi upamo, želimo in pričakujemo, da bo ostal novi predsednik zvest svojim obljubam.

Kot je že rekel Harding takoj zatem, ko je bil nominiran predsedniškim kandidatom, tudi mi ponavljamo:

— Naša dežela je prevelika, da bi jo vladal samo en mož.

To je tudi izprevidel ameriški narod na dan volitev dne 2. novembra.

Avtonomija tudi spodaj.

Silno važno je za ljudstvo, zlasti pa delovno ljudstvo, kako se bo uredilo upravno življenje doma: v okraju in v občini. Mi poznamo še dandanes e. kr. glavarje, ki gospodarijo ljudstvu po svoji volji, ki skoro nikoli in nikjer ne služi pravim interesom prizadetega prebivalstva. In kako globoko v življenje ljudstva sega okrajna oblast! Ta e. kr. glavarstva sedaj niso drugača kot ekspozitura osrednje in pokrajinske vlade in pri katerih ljudstvo nima nič govoriti. Vsak politični uradnikček pravzaprav počne, kar se mu zljubi. Prav zadnje čase, ko so prišle h krmlju države razne revolucionarne stranke, smo videli in doživeli, kako so politične oblasti brezglavo šikanirale, raznovalile in zapirale ljudi, dostikrat bolj iz strankarsko-političnih razlogov kot pa postavnih.

Kak oglemdamo mi tole upravno vprašanje Kako bi ga mi rešili?

Kakor v vseh drugih ustavnih vprašanjih, tako nam je tudi tu načelo praktično izvedbe demokracije vodila misel. Politični okraj je del državne uprave, ki vodi policijsko-upravno in natančno izvršuje v pokrajini veljavne postavne. Na čelu okraja stoji mož, ki ga prebivalstvo izvoli, ki torej ni imenovan od kakšne osrednje oblasti. Njemu ob strani stoji tudi izvoljeni okrajni svet. Tako je v mnogih državah v Evropi že urejeno. Ravno pred par dnevi je okraje tako reorganizirala Nemška Avstrija. Nekdanji e. kr. okrajni glavarji s svojo birokratičnostjo so tam že izgubili. "Svobodna" Jugoslavija pa jih ne ima. To smo demokraciji, gg. dr. Broje in dr. Žerjav! Sami bomo

žandarskih portejev se so zamenjale — duša je ostala. "Mi pa ostnemo, kakor smo b'li. . ." pojo naši liberalni in klerikalni "demokratje."

Pod pojem lokalne uprave spada tudi občina. Pri nas je organizacija občin pokvarjena in zel oslaba izvedena. Predvsem imamo veliko preveč malih občin, ki ne morejo zmagati nobenega finančnega bremena vsled svoje maloštevilnosti. Zato danes naše občine ne nudijo skoro nič in so prebivalstvu velikokrat bolj v nadlego ko v korist. Poleg tega je postala pri nas občina administrativna dekla vseh mogočih oblastij, skoro že vsakega posameznega žandarja. C. kr. okrajni glavarji pa si sploh smejo dovoljevati vse mogoče budalosti z občinami in njihovimi župani. Tudi tu je demokratičen način rešitve najboljši za občine in za ljudstvo.

Po našem uživanju občina popolno svobodo v vseh upravnih zadevah. Imej popolno svobodo v upravljanju svojega premoženja; skrbstvo, svoje šole, svojo policijo, in če treba, svoja podjetja. Vsi sklepi, ki jih v teh in podobnih zadevah sklenejo izvoljeni občinski odbori, naj so končno veljavni. Dandanes je občina vezana, ker morajo biti skoro vsi njeni sklepi odobreni od glavarstva ali deželne ali pa celo centralne vlade. Pri tem nas seveda ni sram, da venomer gozbezdmo o "svobodni" občini. Veliko prav smešnih primerov iz sedanje prakse bi se dalo navesti. Ni slab sledeči: Mlad politični uradnikček je kaznoval izvoljenega župana, ker je prekoračil policijsko uro po nerodnosti. Ali: C. in kr. okrajni glavar disciplinira izvoljenega župana, ker se nedostojno vede pred njim (se je podomače vseknil pred njim! Seveda mora biti občin atudi organ pokrajinske vlade za gotove posle, nekaj pododdelek okraja. Občina mora naprimer fungirati kot volilni kraj za volitve uradnikov itd. ter sodelovati pri izvedbi raznih ljudskih glasovanj. Zgolj v teh primerih, mora biti občina podložna okrajni oblasti. Pametni oi morda bilo tudi to, da o važnih zadevah končno n. naposled sklepa zbor občinarjev in ne samo občinski odbor. Ker bodi po našem mnenju občina res nekaka politična družina, je seveda samobesbi umevno, da imej glede podelitve domovinske pravice prvo in zadnjo besedo v okvirju zakona. Zakaj prva dolžnost državljana gre občini!

Angleži imajo lepo tradicijo v političnem življenju. Vzgoja ljudi za upravne in državne posle se začne v občini. Oni vedo, da tisti ki ne zna delati spodaj, tudi zgoraj ne bodosti prida. Seveda je to mogoče predvsem zaradi tega, ker je tam občina zelo osvobodna in ima res pravico započeti to in ono, ne da bi se morala vedno ozirati, kakšen obraz dela državni žandar ali pa ta in oni e. kr. okrajni glavar, odnosno njegov šef, deželni predsednik.

Zato in pa zaradi uveljavljenja demokracije je silno velike važnosti, kako bo vse reči določila bodoča ustava naše države. Ljudstvo se bo torej dne 28. novembra izreklo tudi o tem, ali ostane e. kr. okrajni glavar na svojem mestu, ali pa pride demokracija.

Iz Slovenije.**Okrađeni veleposesnik.**

Večposesniku Adolfu Galetu so bile ukradene 26. septembra spodnje hlače, pozneje pa neka kura. Pred par dnevi je pa Gale zapazil pri svojem hlapcu Žumru hlače; Žumer je povedal, da jih je kupil od hlapca Viktorja Širelja, ki je nato pobegnil od Galeta. Gale je izsledil tudi kokaši pri Ceciliji Hrovatič. Pri razpravi pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je Hrovatičeva odločno trdila, da ni kupila kokaši od Širelja, marveč na trgu od neke kmetice. — "Kokaši je moja!" je rekel 74letni Gale. "Kokaši je kokaši podobna!" je odgovarjala Hrovatičeva. Sodnik je Širelja obsodil na štiri dni strogega zapora, od tativne kokaši ga je pa oprostil.

Izsledeni tat.

Dne 25. novembra 1919 je bil ukraden posestniku Ivanu Jenku v Žejah komat, vreden 1600 kron. Od takrat je preteklo že dolgo časa, toda vrli orožniki v St. Valburgi so dognali, da je takrat ukradeni komat bil prodan v Mavčice za 200 kron. Orožnikom v Medvodah je pa priznal Janez Kalan iz Zbil št. 18, da je on ukradel Jenku komat.

Surovi izgređ v Cirknici.

Jožef Repič, Jožef Tavželj, Fr. Lovko, Franc Brenc, Alojzij Ilaršič in Alojzij Ris so prišli 17. okt. ob 7. uri zvečer v gostilno Francie Homovec v Cirknici, kjer so spili nekaj štefanov vina. Navidezno so se med seboj prepirali in si grozili z odprtimi noži ter očividno čakali, da bi jih drugi gostje mirili. Ker so nastopili zelo silovito, je vojaška straža razgnala razgrajaje in se je gostilna zaprla. Ker se pri Homovu niso mogli stepsti, so polagoma odšli v gostilno Marije Korče, v kateri je bil finančni paznik Viktor Čop v družbi Franciške in Ivane Neger iz Cirknice. Razgrajajoči fantje so pričeli metati na Čopa klobuke, Tavželj pa koruzo. Repič je pa zagrabil stol in udaril z njim tik Čopove mize s tako silo ob tla, da se je odlomil kos sedeža. Medtem je prišel v gostilno tudi Ant. Lutman, kateri je prisedel k Čopu. K. Lutmanu je pristopil Lovko, rekoč: "Čopova sreča je, da ste vi prišli, ker drugače bi bilo za njega nekaj strašnega, gotovo bi ga bili že pretepli", in ga je vabil, naj gre z njim ven, češar pa Lutman ni storil, marveč je razgrajajoč povedal, da se bo s samokresom branil, če bo potrebno. Gostilničarka je preprečila, da razgrajajoči niso ugasnili luč. Čop in Lutman sta končno zapustila gostilno in odšla proti carinarni, kjer sta se zapadla Ro-

pič in Tavželj; Lutman je dvakrat ustrelil v zrak. Medtem so prišli orožniki, ki so napadalec aretirali.

Napad fantov na orožnike.

Dne 17. oktobra ob petih popoldne je prišel komandir orožniške postaje na Borovnici, narednik Franc Kovačič, po česti priti gostilni Švigeljeve gospe v Borovnici. Na cesti je stalo več fantov, med njimi tudi Ljudevit Žerjav, mizar po poklicu. Žerjav je odtrgal od plotu desko in je rogovilil po cesti. Na vprašanje orožnika Kovačiča, kaj da dela, je izpustil desko na tla, skočil v Kovačiča, ga prijel z eno roko za vrat, z drugo pa za ramo in ga je hotel podreti na tla, kar se mu pa ni posrečilo. Fantje so potem, ko se je Kovačič osvobodil Žerjava, pobegnili. Predno je Žerjav napadel Kovačiča, se je prepiral s posestnikom Antonom Cerkom v gostilni Švigeljeve gospe. Kričal je, da so orožniki krivi izgube Koroske. Ker je Žerjav le silil v Cerka, mu je ta prisolil zausnicio. Nato je Žerjav odšel in organiziral fante na poboj, katerega je orožnik Kovačič zabranil.

"Glej, da molčiš!"

Mizarju in užitarju P. Hribarju ter njegovi materi Franciški v Jelševici je bilo ukradeno obleke in perila v vrednosti približno 7000 do 8000 kron. Vlomilec je prišel skozi skedenj v nezaprto podstrešje in od tam v notranjo hišo. Po izvršeni tatvini je pa pustil tat na mizi listič, na katerem je bilo zapisano: "Te zarotim in prisegam, da molčiš, ker drugače ti zapalim celo kočjo, kot je Bog tu. Bila sva s tvojim sinom pri soldatih, jaz sem ubežal proč in sem moral krasti. Grem k svoji ženi v Novo mesto. Do Marburga sem se švare vozil in sedaj se ne bom več. Tvoja hčer v Ljubljani ne pozna. Glej, da molčiš." Besedo "molčiš" je tat petkrat podčrtal.

Velika tatvina v večji papirnici.

Iz skladišča papirnice v Vesta bili ukradeni dve bali sirove ovčje volne v vrednosti 30.000 K. Tatovi, trije so bili, so peljali ukradeno volno ob 2. uri zjutraj skozi Slape. Vsi so bili po obrazu namazani ter so imeli trenski voz in belega konja.

Ukradeni kip Matere božje.

V Trebnju je bil iz kapelice ukraden kip Matere božje s skrbom, vreden 3000 kron.

Nervesti krojač.

Revni hlapec Ivan Medvojiček iz Toplice pri Zagorju je dal li-

Peter Zgaga

Le lepšajte in krasite svoja starovanja — pravijo prohibicijski agenti — samo pivovaren vam ni treba delati iz njih. Ti ljudje pa res nočejo razumeti, da je poleg lakote tudi žeja na svetu.

V Parizu se vprašujejo: — Kako je mogoče izvesti versailsko mirovno pogodbo brez Lige narodov?

Tega nasilja ni mogoče izvesti, ker je neizvedljivo pa bodisi z ali brez Lige narodov.

Jako značilno: v zadnjem jaje, ki ga je iznesel pater Skaza, ni bilo niti ene dlake Petra Zgaga.

V Rimu se jako pritožujejo nad italjansko-jugoslovansko pogodbo —

To je jako dobro znamenje.

V Brooklynu je premog sedemnajst dolarjev tona, v New Yorku pa po štirinajst.

To je pa vsled tega, ker newyorški vozovi pušajo.

Kaj bi bilo, če bi sklical predsednik Wilson kongres ter povedal, kje je konec demokracije in kje se začne zadovoljstvo?

Angleška armada je sedaj dvakrat tako velika kot je bila pred vojno. To je jasno znamenje, kako je bil poražen militarizem.

Če potujete v stari kraj skozi Prikrasko, morate svoj kufer dobro povezati.

Če vam kaj špaga ostane, jo pošijte njegovemu bratu v Chicago. Pravijo, da on jako rad zbira take stvari.

Tisti ljudje, kateri imajo "debo", zaslužijo ponavadi po šestdeset ali sedemdeset dolarjev na teden.

Tisti, ki imajo "službo", zaslužijo po trideset ali štirideset.

Povej mi fant, — je rekel učitelj, — povej mi žival, ki pri naša žive mladice na svet.

Škorklja — je odvrnil učenec.

Torej ne vrjaneč v Miklavža?

— Na, mati, jaz sem izgubila vso vero v možke.

Lisica je rekla ježu: — Za božjo voljo, ali nisi slišal, da je zavijadal mir na svetu? Odstrani ven dar svoje bodice.

— Mir da je zavladal, praviš? — je odvrnil jež. — No, če je tako, zakaj pa ti ne odstraniš svojih zob?

— Zato ker jih potrebujem za dobavljanje hranje.

— Bom pa še jaz obdržal svoje bodice, da ne bom postal tvoja hrana.

— Kakšne misli imate vi o ljubezni?

— Ljubezen je vražja stvar. — Nekoč mi je neka žena zlomila srce, potem me je pa še njen mož vrgel po stopnicah.

— Gospod doktor, jaz se danes zopet slaše počutim.

— Potem vam ni treba več piti zdravila, katerega sem vam zapisal.

— Saj ga še nisem.

— No, potem ga pa pijte.

— Šest jaje-sem kupila pri vas, pa so bila vsa slaba in smrdljiva.

— Ker so na svetu slabi ljudje, morajo biti tudi slaba jajca. To je vendar zakon narave.

kati krojaču Janezu Korenčku v Zagorju hlače in telovnik ter mu izročil konjsko odejo, iz katere naj bi mu napravil hlače. Korenček je pa vse njemu izročene reči prodal in odšel neznan kam. Po begli Korenček je star 60 let.

Huda brata.

Klepar Franc G. in mizarški pomočnik Avguštin K. sta bila v gostilni Ivana Sušnika vino. Skupaj sta zapustila gostilno, na cesti sta se pa začela prepirati. Franc G. je prišel Avguštinu K. pretepati s palico, ki je nezave-

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena 1. 1898 Inkorporirana 1. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki: Predsednik: MIHAIL BOVANSKI, Box 174, St. Paul, Minn. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 109, Fair Avenue, Lorain, U. S. A. Tajnik: JOSEPH FISHER, Box 109, Fair Avenue, Lorain, U. S. A. Glavni Uradnik: GEO. L. BROZICH, Box 109, Fair Avenue, Lorain, U. S. A. Glavni Uradnik: LOUIS OSTELLO, Box 109, Fair Avenue, Lorain, U. S. A. Vrhovni Uradnik: Dr. JOSEPH G. GRAHEK, 548 E. Ohio Street, N. S. Pittsburgh, Pa. Nadzorniki: JOHN GOUZA, Box 109, Fair Avenue, Lorain, U. S. A. ANTHONY MOTZ, 6641 Avenue M, St. Chicago, Ill. IVAN VABOGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa. Peresednik: GREGOR J. POGONICA, Box 174, St. Paul, Minn. LEONARD SLABODNIK, Box 109, Fair Avenue, Lorain, U. S. A. JOHN RUPNIK, Box 109, Fair Avenue, Lorain, U. S. A. Pravni Odvetnik: JOHN FLAUTZ JR., 625-12th Ave. SE, Tumet, Minn. JOHN MOVER, 524-2nd Ave., Duluth, Minn. MATT. POGONICA, 1 W. Madison St., Chicago, Ill. Nadzorniki: RUDOLF PERDAN, 5028 St. East Avenue, Cleveland, Ohio. FRANK KRAHAR, 4864 Washington St., Denver, Colo. GREGOR HREŠČAK, 607-1st Ave., Johnstown, Pa. Jednotno Glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tiskajo se uradni sveder kakor tudi denarne poljubev naj se pošiljajo na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse stvari tiska sprejema se naj pošiljajo na vrhovnega nadzornika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na vsem pristop. Jednota polnje po "National Fraternal Congress" letnici. V glasilu ima okrog \$300.000. (trideset tisoč dolarjev). Bolniških podpor, ed. št. 10, in pomiritev je izplačala še na podluzi milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskem oddelku. Družna Jednota se nahaja po raznih slovenskih naselbinah (am, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Z. ustanovitve novih društev se pa obrabi na glavna tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali manj.

sten padel na tla in se je šele za-vedel, ko so ga z vodo močili. Nato je prišel še Francetov brat Lojze, ki je tudi na tleh ležečega Avguštinu K. pretepal.

Napačni orožnik.

Mlad je še, 24 do 26 let bo star fant, ki je kradel v Selnici ob Dravi in je pripovedoval ljudem, da je orožnik v civilu, ki ima zaradi plebiseita 15dnevni dopust. Trgovca Marka Sterka v Fali je med drugim tudi obiskal in mu odnesel iz stanovanja in iz trgovine raznega blaga v vrednosti 6000 kron.

Vlom v Polhovcih.

Pri posestniku Antonu Dragmanu v Polhovcih je bilo vzlomljeno. Vlomilec so odnesli raznega blaga v vrednosti 5800 kron.

Srebrna ura vredna 2000 K.

je bila ukradena nekemu posestniku v Pribislju.

Ker sta verižila z brami.

sta bila obsojena Josip Kulisek z Vrhniko št. 179 na 5000 kron globe in dva meseca zapora ter Ana Širok na 500 kron globe in 24 ur zapora.

Zaradi tihotapstva zlatnine in zlatega denarja

v zasledeno ozemlje sta bila obsojena gostilničar Rajmund Griland iz Sadeža in Marija Grilane iz Mavhinj vsak na 2000 kron globe in 14 dni zapora.

Trgovski pomočnik pri delegaciji financ obsojen.

Zaradi veriženja je bil obsojen Miloš Milčević iz Sarajeva na sto kron globe in zaplenbo 12 kg cigaretnega tobaka.

Tatvina v Hrašah.

Posestniku Francu Jenku v Hrašah št. 32 je bilo ukradeno iz hiše, ko so vsi domači delali na polju, 1685 kron denarja.

Vlom v klet v Kranju.

Vlomljeno je bilo v klet Mavrilija Mayerja v Kranju št. 112. Tat je odnesel črno, 4 m dolgo in 2 m široko plaho in razrezal streho kočiji, tako da je povzročil Mayerju 2000 kron škode.

Tatvina pri Antonu Rojini.

Občinski svetnik Anton Rojina je zasledil kurjača Antona Jereba, ko je v kungli, katero je imel že pripravljeno, nameraval odnesti iz delavnice 10 kg strojnega olja. Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo Jereba, ki je bil zaradi tatvine že enkrat v 4 tedne zapora obsojen, na 6 mesecev težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem na mesec.

Napad v Dobrunjah.

Dne 17. oktobra okoli 17ih se je vračal Stanislav Tomšič iz Zg. Kašlja v družbi Martina Mzeja iz Device Marije v Polju št. 41 in Marije Pejani iz Dobrunj št. 86 iz Anžičeve gostilne v Dobrunjah

proti domu, kar sta pritekla za njim pleskar Jožef Prepeluh in Anton Gorše iz Dobrunj z namenom ga pretepati. Gorše je udaril Tomšiča po glavi ter mu zbil klobuk, nato ga je pa udaril Prepeluh z nekim trdim orodjem po glavi, da se mu je polila kri. Prepeljali so ga v ljublj. bolnišnico.

Ker je ukradla

služkinja Angeli Kovač, ki služi pri Schreyu v Ljubljani, zlat prstan, vreden 2000 kron, je obsodilo deželno sodišče v Ljubljani služkinjo Ivanko Šubelj na tri tedne težke ječe s postom na teden.

Tatvina v mlinu.

Iz podstrešja mlina Janeza Kropivnika iz Grada št. 21 je odnesel tat mernik pšenične moke, mernik prosa in mernik mešanice.

Vlom v trgovino v Izlahah.

V noči od 13. na 14. oktober je bilo pri glavnih vratih vzlomljeno v trgovino Antona Werboleta v Izlahah št. 41. Vlomilec je izvil spodnji stožer pri vratih in vzdignil nato vrata, jih odstranil, odvrnil nato notranja steklena vrata in vstopil v trgovino. Plen je bil velik.

Pokvarjene klobase.

Mesar Alojzij Perme iz Trzina je zaklal letos meseca majnika bolno kravo, katero je kupil od Rusa v Prevojah. Iz mesa je napravil klobase, katere je prodal branjevcu Jakobu Turku, ki jih je na svoji stojnici na Dunajski cesti v Ljubljani prodajal. Tržni Straznik Josip Vrtačnik je pa zaplenil 28 majnika Jakoba Turku 153 in pol klobase, ki so bile že oddale videti slabe: bile so sluzaste in na nekaterih mestih zelenkaste ter so dišale močno po česnu; znotraj so bile plesnive in luhkaste. Zaslišani zdravniki so izpovedali, da so klobase že po svoji zunanosti morale biti Turku sumljive in da je uživanje takih klobas človeškemu zdravju zelo škodljivo. Perme je kravo pobil, ne da bi jo dal pregledati po mesogledniku, četudi je znal, da je krava bolna. Tudi mesa ni dal pregledati. Ko je kravo zaklal, je videl, da je vodenična, toda kljub temu je napravil iz zadnjih delov mesa klobase, katere je prodal Turku po zelo nizki ceni 4 krone za komad. Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo Alojzija Permeta na 3 mesece strogega zapora, poostrenega s postom na teden in na 1000 kron, eventualno še 100 dni zapora, Jakobu Turku pa na 4 tedne strogega zapora, poostrenega s postom na teden in na 600 K globe, eventualno še na 60 dni zapora.

Rad bi izvedel za mojega prijatelja JOHNA ŽEMVA, doma iz vasi Koroska Bela na Gorenjskem. Pred par leti je delal v premogorih nekje v Pennsylvaniji. Ako kdo izmed rojakov ve njega, prosim, da mi sporoči, ako pa on sam čita, ga prosim, da se mi oglasi na naslov: John Noč, Box 377, De Pue, Ill.

Vladarji Francije -- Millerand in Leygues.

Piše Vicente Blasco Ibañez.

Kako pride do tega, da najdejo ljudje vedno primere med slavnimi možmi in živalmi? Jaz stavljam to vprašanje, ne da bi skušal odgovoriti nanj. Dejstvo je obstoj, da se imenuje tega ministrskega predsednika leva, onega diplomata, tega lisca. Čul sem o političnih kar so imenovali ljudje dihurje in osle.

Vsakemu je znano, da je imela Francija nekoč svojega "tigra". Clemenceau je bil nasilen, agresiven človek, nagle jeze, kot mačka ter silen v napadu. Lahko je videti, zakaj je Clemenceau spominjal ljudi na kralja džungle.

Ubogi nesrečni "tiger"! Ravno kar je zapustil svojo domačo deželo ter se podal v Indijo, brez dvoma v namenu, da vidi v prostosti to progasto žival, ki mu je posodila svoje slavno ime. Pred par meseci je bil Clemenceau najodličnejši mož na kontinentu ter popravljen kot je bilo popularnih le malo mož v Franciji. Vsakdo je slavil "očeta zmage". V teku enega leta pa je izgubil s svetovne pozornosti. Le redkokdaj čujete sedaj njegovo ime. Če pa se omenja "tigra" se ga omenja z zniževanjem in posmehom. Tako se godi vedno v demokracijah. Pozabljaajo. Pozabljaajo nenadno. Pozabljaajo korenito. Slavnost ljudje izginejo in mi nikdar ne vemo, zakaj in kako. Danes ni več tiger najbolj popularna žival v Franciji. Tapir je.

Ljudje so bili tako podli in ničevji, da so rekli, da si je dal Millerand sam to ime na temelju teorije, da ne more noben odlični državnik uspeti brez priimka iz zoologije. Ko sem prvič čul to ime, sem se takoj napotil v zverinjak, da vidim, kako izgleda tapir. — Moj leksikon mi je opisal žival kot debeločrtno, kratkega vratu, s kratkim, gibljivim rivecem. Za vse na svetu nisem mogel najti nobene sličnosti, posebno ne glede nosu Mr. Milleranda. Njegovi prijatelji so me poučili ter mi pojasnili, zakaj sprejema predsednik ta priimek dobrodušno ter ga smatra celo zelo primernim. Tapir, — tako so mi povedali, — hodi počasi, a gotovo. Ozemlje, na katerem biva, pripada njemu, dokler ga hoče obdržati. Kadar se preprija, se pomika naprej in nikdar nazaj. Kar se tiče znanosti, je Millerand širokopoleč, močan, miren in kratkoviden. V splošnem vzbuja vtis velike ustrajnosti.

— Dobro, — sem odgovoril jaz hvaležno, torej je tapir.

Ko je torej ta ustrajni "tapir" splezal na predsedniški stolec Francije, je spraval pred oči javnosti zopet eno najbolj mišnih postav v francoski politiki, namreč M. Georges Leygues, a, govornika južno slikovitosti, prejšnjega pesnika in velikega prijatelja igralcev, ne da bi bilo treba še posebej omeniti igralke.

Tako je postal "tapir" francoski predsednik ali kot predsednik Sveta, kot pravijo Francozi. On pa je imel rad to svojo staro službo in svoje staro ministrstvo ter ni ljubil ideje, da bi kdo drugi napravil ali sestavljal novo. Potreboval je človeka na čelu vlade, katerega bi mogel "razumeti", človeka, ki bi storil natančno to, kar bi storil "tapir" sam vsprlo istih okoliščin lojalnega, poštenega moža, nezmožnega izdajstva ter prostega one politične ambicije, ki spremeni tako številne podobne ljudi v pravcate bandite.

Ker je bil vajen presojudati ljudi, je "tapir" izbral M. Georg. Leyguesa.

M. Leygues je zelo hiro napredoval v pričetku svoje politične kariere. Ker je bil eden najbolj elegantnih govornikov v parlamentu, so mu zelo kmalu ponudili ministrski stolec. Nato, ko se je ravno vsakdo vpraševal, kako daleč bo el, — je naenkrat izgubil iz vida. Njegova zvezdaja izgubila za oblakom. Ljudje so šli celo daleč, da so ga prezirali. Njegovo ime se je imenovalo za drhtenjem, kot da je zakrivil kak strašen zločin.

Kaj pa je bil vzrok tega nenadnega preobrata sreče?

Zavist. Prostost, čista in preprosta zavist!

Leygues, ubog človek, ki je bil večkrat v finančnih stiskah, je grozil neodpustljivi greh, da je podedoval premoženje, — 14.000.000

frankov, katere mu je zapustil slavnostni Louvre department prodajalen. Ni bila številka štirinajst, ki je žalila ljudi. Leygues-a bi speklili prav tako na raznju, če bi bila vsota dosti manjša. Nobena človeška bolezen ni tako mučna kot ona, katere povzroča človeku nepričakovano srečo drugega.

Kaj pa glede tega bogastva? Ljudje, ki poznajo Pariz, poznajo tudi slavno Chauchard zbirko v Louvres galerijah, — zbirko modernih francoskih umetniških del, ki so dosegla rekordne cene na dražbah, vrščih se tekom zadnjih trideset let.

Chauchard je bil lasnik Louvres department prodajalen, ki se nahajajo tik pred staro Louvre palačo, v kateri je sedaj muzej. Kar se tiče prodajalen Chaucharda, bil se noben Newyorčan ne razburja glede njih, kajti v Združenih državah je dosti department prodajalen, ki so prav tako velike in zanimive.

Držimo se Chauchard zbirke! — Ko stopimo v dvorano, v kateri se nahaja, naletimo najprvo na soho velikega Chaucharda, veliko bedasto, ki žali mramor, iz katerega je izklesana, a to soho pustimo na miru ter gremo naprej.

Če se ozremo na to soho, nam pride takoj na misel kak domišljaj manager v hotelu, zmožen vseh absurdnih stvari, radi katerih je bil Chauchard v resnici slaven. Bil je to neizobražen človek, kateremu je glava neizmerno zrasla radi finančnih uspehov. Čim bolj debela je postajala njegova mošnja, tem glasneje je govoril Chauchard o vseh mogočih stvareh prav posebno o onih, o katerih ni vedel niti najmanjše stvari.

S tega stališa je soha zelo dobra. Predstavlja vam moža kot je bil.

Ko pa študirate to zbirko modernih mojstrov, — v resnici izvrstno, — se vprašujete, kako na svetu je bil človek Chauchardovega kalibra v stanu spraviti to skupaj. Ali je imel sploh kaj okusa?

Ne, ni ga imel. Odgovor se glasi: — Georges Leygues.

Ob dveh prilikah in za precejšnjo dobo je bil Leygues minister lepih umetnosti. Vprašajte slikarje, pesnike in igralke Pariza glede onih dni Leyguesove administracije in rekli vam bodo: — To je bila doba Perikleja.

Danes ima M. Leygues, še vedno dobrodušen in živahen človek z juga, kot sneg bele brke ter mišlim tudi kopo vnučkov. Bil je nekoč čas, ko je bil mušketir Aleksandra Dumas, — saj prihaja vendar iz domovine D'Artagnana, — z baritonskim glasom, ki je lomil srea žensk, ki so preživljale svoje popoldneve na galerijah parlamenta. Bil je tudi pesnik. Pravijo, da je večkrat prekinil svoj govor ter deklariral svoj lastni sonet, naslovljen na kako lepoto, katero je zapazil med poslušalci. Velikanski uspeh! Njegova popularnost med gledališkimi igralci in igralkami ni poznala nobenega kraja ne konca.

Med tem časom pa se je M. Chauchard dolgočasil v samotnem sijajni milijonarske palače v Parizu. Njegova usoda je bila ona marsikaterega self-made moža, — življenje, posvečeno pridobivanju denarja in starost osamljenosti. Prijateljstvo je nekaj, česar denar ne more vedno kupiti. Chauchard pa je bil ambiciozen. Smatral se je za izvanrednega ženija. Kako bi se mogel drugače izpremeniti iz dečka - raznašalca v enega najboljših mož v Evropi? Rekel je, daga je moral Bog določiti za večje stvari na zemlji, kot naprimer Napoleona (čudna, ta ljubezen milijonarjev do Napoleona, to sem našel tudi v Združenih državah). Po njegovih mislih mu je prav posebnost Francija dolgovala nekaj, kajti ustanovil je velike department prodajalne, najboljše na kontinentu.

Chauchard pa se je šele moral naučiti veliko resnice glede življenja. Naučiti se je moral da ne zadostuje biti velik mož. Ineti mora krog sebe ljudi, ki pravijo tako ter pripovedujejo vsakemu drugemu glede vaše velikosti. Slava je zadeva dobrih ušes v javnosti, ne pa vaših lastnih možganov. Na kratko rečeno je potreboval Chauchard dvor, ki bo delal reklamo za "Napoleona trgovine", kot je sardinal imenoval svoj ministarstvo.

Posrečilo se mu je dobiti tako spremstvo. Imel je denar za izdajanje ter ga tudi izdajal. Vse lačne niče v Parizu so se sedle za mizo Chaucharda ter poveljevale njegove velikosti. To pa je bilo vsprilo okolišnin najmanj, kar so mogli ljudje storiti. Chauchard pa je kmalu izprevidel vse to. Slavospevi nekaterih ljudi so brez vsake vrednosti. Lastnik Louvresa je imel dober nos za vrednost oglaševalnih sredstev.

Vsed tega je pričel vabiti k svoji mizi resnične kapacitete, — ljudi, ki so se odlikovali v javnem življenju. Nekateri izmed bolj visokoslovesnih, so odklonili povabila. Drugi, ki so bili veselje sorte, so prišli. Med onimi, ki so prišli, se je nahajal tudi Leygues, ženjen, prikupen dečko, ki je ljubil vsakega, — celo milijonarje. Nadalni mož, ki je prišel, je bil Calmette, slavnostni urednik lista Figaro katerega je pozneje v njegovem uradu ustrelila madama Caillaux.

Chauchard je imel navado reči vse določeno in s poudarkom. — Večkrat je rekel, da predstavlja zgovornost, eleganco in umetnost. Nobene literature ni v Franciji preko one Calmetteja in nobene lepote preko one Leyguesa.

Čas obeda je določil Chauchard za svojo duševno zabavo. Leygues je govoril za njim o banketu Platona in drugih slavnih pojedinah starodavnosti. Takoj za tem je opustil Chauchard svojo pečeno teleno ter se držal gomolj in šampanjca. Po zaužitju sladoledu je ukazal Chauchard molk:

— Moja prijatelja urednik in minister nam hočeta nekaj povedati. Calmette je ponavadi razpravljal o novih knjigah in literaturi v splošnem. To je prihranilo Chauchardu napor, da čita dotične knjige ter ga spravilo obnem v položaj, da obdeluje ljudi z epigramom in sodbami, katere si je v večji ali manjši meri zapomnil.

Leygues pa je govoril. Ničesar lažjega ni bilo zanj kot govoriti gladko in slikovito. Pečal se je z mednarodno politiko ter vprašanji svetovne važnosti ter delal slavošpeve na "mojega gostitelja". Chauchard je vedno, ploskal na konec njegovega govora. Več ko enkrat je imel celo solze v očeh.

Treba se pomniti, da je bil Leygues ubog človek v nem času. — To daje celo večji kredit njegovi zmožnosti. Ni bil denar, ki ga je dvignil na ministrski stolec. Za svoje govore seveda ni dobil nikdar nobenega plačila, z izjemo obeda in šampanjca. V Chauchardu je videl le priliko, da stori nekaj za svoje prijatelje, pesnike, slikarje in igralce.

— Glejte Chauchard, — je rekel. — Vi hočete biti prav tako slani kot ste bogati. Nobena stvar na svetu ni lažja! Napravite najboljšo zbirko sodobnih slik v Franciji. Kupite to sliko. Ne brigajte se za ceno. Vredna je tega denarja.

Chauchard je postal najslavnejši poznavalec umetnosti v Parizu. Leygues mu je zagotovil odklovanje velike zvezde Častne legije. Calmette je pisal o njem kot o človeku, ki ima najboljši okus v celi Franciji.

Hvaležnost Chaucharda ni poznala nobenih meja.

Ko je umrl se je glasila njegova oporoka: — Calmette osem milijonov, Leygues štirinajst milijonov.

Ta udarec dobre sreče je pomenjal tudi konec M. Leyguesa. Chauchard ni zapustil niti enega centa številnim borečim se uslužbencem svojih prodajalen, ki so mu pomagali zbirati milijone. Objava njegovega testamenta je povzročila cel vihar kritik in ljudskega ogorčenja. Velika ljudska množica je napadla pogrebni sprevod ter hotela preobrniti krsto. Demonstracije so se vršile i pred hišo M. Leyguesa, čeprav je bil ubogi človek le eden izmed številnih dedičev in eden najbolj presenečenih, da je milijonar mislil tudi nanj. Ministrski stolec pa je izgubil. Njegovi stari prijatelji so ga zapustili ter zavidno mislili o njegovih milijonih kot o tolikih in tolikih madežih na njegovem značaju.

Vojna, ki je uničila številne stvari, je uničila tudi krivično animoznost proti Leyguesu. Delal je trdo, da organizira francosko propagando v inozemstvu. V zelo kritični dobi ga je postavil "tiger" na čelo francoske mornarice. Jaz o sebnem sem videl številne dokaze uspešnosti M. Leyguesa na obeh krajih mestih. Sedaj pa ga je Millerand imenoval svojim ministarstvom.

predsednikom. Časopisje in javno mnenje postopata prijazno z njim. Nekateri njegovi sovražniki skušajo spraviti zopet na površje onih štirinajst milijonov a ljudje le zmagavajo z rameni. Kdo se briga sedaj za to?

Kljub temu pa je prijateljstvo Chaucharda do Calmette-a in pa Leyguesa dalo povod za anekdote, katerih bi se ne smelo pozabiti. Eno teh hočem navesti naslednjem.

Nekoga večera, po obedu, se je obrnil pogovor na vprašanje glede številca resnično velikih mož, katere je proizvedla Francija v zadnjem stoletju.

Soglasno s Calmette-om so bili to trije možje. Je trije. Chauchard je bil zadovoljen s tem, kajti dobro je vedel, da bo on eden med njimi.

— Ne, gospod, — je rekel Leygues. — Štirje so.

— Dobro, — je rekel Chauchard — prijatelj urednik naj nam navede svoje tri.

— Napoleon, Chauchard in Victor Hugo, — je rekel Calmette. — Eden, dva, tri.

Chauchard se je priklonil.

— In vi, eksekucija?

— Jaz se držim svojih štirih.

Napoleon, Chauchard, Victor Hugo in — Pasteur.

Chauchard je bil dobrovoljen dečko, ki je rad priznal zasluge drugih.

— Seveda, — je rekel enostavno. — Pozabili smo na ubogega Pasteur-ja.

Od premogarja do profesorja.

Od premogarja v jamah Tennessee-ja in Kentucky-ja pa do profesorja za vzgojno psihologijo na Columbia vseučilišču v teku desetih let je rekord dr. Williamsa A. MacCall.

V starosti 29 let ne uživa MacCall le časti, da je član profesorjskega kolegija na Columbia vseučilišču, temveč si je pridobil tudi precejšen sloves kot predavatelj z eksperimenti glede vzgojne psihologije.

Rojen je bil v Wellsville, Tenn. leta 1891. Prvih svojih sedem let je preživel na farmi, a pozneje, dokler ni bil star 13 let, je bil v premogovnikih v Red Ash, Ky. Eno zimo je živela njegova družina v hiši, ki je obstajala le iz ene sobe William je delal s svojim očetom v rovih nekaj ur na dan, a preživel ostali svojčas kot lovec za plačo petdesetih ali šestdesetih centov na dan. Nemirni duh očeta je gnal družino vedno naprej. Iz Red Ash so odšli v Woolridge, od tam v Indian Mountain rove, odkoder se je družina zopet vrnila v Red Ash. Vse to se je zgodilo v teku dveh let. William je obiskoval za kratko dobo različne šole, a večino ma je delal v rovu. Njegova mati je umrla leta 1904. Njegov mlajši brat je odšel k nekim sorodnikom in tako je bil William med samimi tujci. Eno leto pozneje se je njegov oče zopet oženil in družina je prišla zopet skupaj. William je odšel nato na Williamsburg Institute, kjer je ostal eno leto. Leta 1906 je vstopil v Highland College ter se prehranjal s tem, da je opravljal službo hišnika. V poletju leta 1907 si je prislužil toliko s kopanjem premoga, da je zopet lahko šel na Highland College, ki se je v onem letu združil z Williamsburg Institute. Leta 1911 je graduiral.

V jeseni leta 1911 je vstopil na Lincoln Memorial vseučil. Kot inštruktor za dušeslovje ter je opravljal to službo dve leti. Ker je zaslovel med učnim svetom kot dober psiholog, je bil poklican na Columbia vseučilišče, kjer služi sedaj.

Marconijeva ladja.

Na Marconijevi ladji "Elektra" so radio-televizijske postaje, brezžični telefon, po katerem se more govoriti na tisoče milj oddaljenosti, mikrofoni po katerem morejo na ladji poslušati na širokem morju koncerte, ki se vršijo v Londonu ali Parizu. Ladja ima nadalje radiogoniometer, s katerim se more vedno določiti, kje se ladja nahaja, in radiotelegraf, s katerim se mora ladja izogniti nevarnostim. Taka ladja je preskrbljena z vsemi tehničnimi možnostmi.

Raznoterosti

Sofijska "Zarja" o odnošajih med Bolgarije in Jugoslavijo. — Povodom ratifikacije mirovne pogodbe z Bolgarijo, piše neodvisna "Zarja" sledeče: Sovistični in brezumni napori v Beogradu in v Sofiji ne bodo mogli trajno ovirati in preprečiti naravnih vezi in bodečega prijateljstva med obema sosednjima državama. Dogodki leta 1913 in 1915 so bili uspeh diplomatičnega birokratizma in politike ultrašovinistov, ki so izigrali spore obeh narodov ter izvalili vojno. Po izkušnjah zadnje vojne pa upamo, da se slične stvari ne bodo več dogajale.

Državne finance in draginja. — Na seji finančnega odora je finančni minister izjavil, da naše državne finance dotlej še ne bodo urejene, dokler se energično ne nastopi prehrano in obnovo zemlje je dobilo nalog, da čimprej izdela za kopski načrt za uspešni boj proti draginji. Finančni minister se je v nasprotju s svojim prejšnjim prepričanjem uveril, da je svobodna trgovina poguba za državne finance in za konzumente. Vsi člani odbora so se strinjali v tem, da mora vplivati država na zmanjšanje cen, ne samo zakonodajnim potom, nego tudi potom direktnih gospodarskih odredb. Naslednja seja finančnega odbora se vrši dne 28. novembra.

Vojni stroški Švice. — V narodnem svetu je zvezni svetnik Musy, načelnik finančnega odseka, podal nastopno izjavo o finančnem položaju: Leta 1913. je znašal prebitek v državnem gospodarstvu 1 milijon frankov, lta 1919e. pa je 900 milijonov primanjkljaja, razen tega je stala vojna kantonov 190 milijonov. Obresti te vsote znašajo brez zneska, ki se ima vrniti. 60 milijonov frankov. Pred vojno milijoni na leto, danes potrebuje je Švica krila svoje potrebe z 260 do 650 milijonov.

Obnovitev nemško-angleških trgovinskih odnošajev. — "Hamburger Korrespondenz" poroča, da se je ustanovilo v Londonu podjetje Central European Trading Co., Ltd., ki ima namen obnoviti med Nemčijo in Anglijo trgovinske odnošaje. Podjetje je v zvezi s hamsburško firmo Uebersee Haus und Schlubach Thieme Co., ki je prevzela zastopstvo angleške firme v Nemčiji. Angleška firma se je zavezala, da bo uvažala v Nemčijo vsakovrstne surovine iz angleških kolonij in knpovala v Nemčiji vse one predmete, ki se rabijo v Britaniji in v angleških kolonijah.

Švica in sovjetska Rusija. — Iz Berna se poroča: Na konferenci v Lausanni, ki se je vršila med Millerandom in švicarskim zveznim predsednikom Motta, se je razpravljalo tudi o razmerju do sovjetske Rusije. Millerand stoji na stališču, da je treba odkloniti zahtevo boljševiške vlade glede trgovskih in diplomatskih stikov s Parizom. Predsednik Motta pa je izjavil, da se švicarska vlada peča z vprašanjem obnove trgovskih stikov z Rusijo, da pa zvezni svet še ni določil svojega stališča. Kakor velike države, tako si tudi Švica pridržuje popolno svobodno postopanje.

Dr. Renner o vorarlberskem vprašanju. Dr. Renner je imel na Vorarlberskem več shodov, na katerih je ostro grajal monarhistično propagando krščanskih socialistov. Govoril je tudi o vorarlber-

škem vprašanju in rekel, da je silno težko, da bi zveza narodov sprejela mirovno pogodbo. Zastopnik nemške neodvisne socialistične stranke je izročil dr. Rennerju pozdrave svoje stranke in ga svaril, naj se varuje pred naklepi avstrijskih monarhistov, ki delujejo na vse načine za povratek Habsburžanov.

Kdo je kriv nemirov na Hrvaškem? Osiješki "Jug" prinaša pod naslovom "Kdo je zavedel narod?" daljši članek, v katerem dokazuje, da je glavni krivec zadnjih kmetskih uporov na Hrvaškem neki Acina Gjermanović, pristaša radikalne stranke, ki je s svojim postopanjem izval zadnje nemire.

Jadranski zbor in D'Annunzio. Narodni poslanec dr. Ivan Marija Čok je izročil opravniku francoskega poslanstva izjavo izvršilnega odbora "Jadranskega zbora", v kateri "Jadranski zbor" protestira proti poslednjemu činu D'Annunzia. Ta izjava je naslovljena na ministrskega predsednika Milleranda. Opravnik je poslanca dr. Čoka sprejel zelo ljubeznivo in mu obljubil, da bo izjavo poslal adresu. Pri tej priliki je izjavil, da francoska vlada kakor tudi angleška, pa tudi službena Italijane čina in da želijo, da v jadranskem sporu pride čimprej do direktnih pogajanj, ki bodo za obe stranki rodila dovoljen sporazum.

Jugoslavlani in Bolgari. Po sprejemu članov diplomatskega zbora po zunanem ministru dr. Trumbiću je izjavil bolgarski poslanik Todorov, da je dr. Trumbić s svojo ljubeznivostjo napravil najboljši vtis in da so ga njegove izjave uverile, da se bodo odnošaji med Jugoslavijo in Bolgarijo za obe državi razvijali najpovolneje.

On jih ljubi!

Da, vsakdo ljubi Chesterfielda.

Tudi vi jih boste ljubili. V mili, lahki in voljni Chesterfield je nekaj, čemur se ne morete vstaviati.

Chesterfield sestavine iz finega turškega in domačega tobaka se ne more ponarediti. Nobena druga cigareta nima tako dobrega okusa.

Chesterfields vedno "zadovoljujejo".

Ligareti vedno zadovoljujejo

Chesterfield CIGARETTES

They Satisfy

KRALJICA SVETA.

Roman — Spisal Karl Figborg.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Dvaintrideseto poglavje.

V velikanske višine se je dvigal obronek Fure proti nebu. Vedno bolj pa se je zoževala mala reka, obdana od skal. V vedno novih ovinkih si je iskala svojo pot. Vedno bolj deroča je postajala. Skalo, ki je obdajalo tok reke, pa je postajalo vedno bolj fantastično.

Ze davno so pustili močje v čolnu zasledovanih svoja vesla ter jih rabili le v slučaju, da spravijo čoln v sredino reke, ki je v divjem plesu nesla čoln naprej.

V drugem čolnu pa je stal, visoko vzravnal, sin Macombe, s plantičnimi očmi ozirajoč se na žrtev, katere ni hotel izpustiti za nobeno ceno.

Vedno bolj deroča je postajala reka, ki je nesla čolna naprej. Naenkrat pa je neki ovinek skrtil en čoln pred drugim. Že so mislili prvi trije, da so sami, ko se je krog ovinka zopet prikazal sin črna. Naprej, vedno naprej!

Vedno bolj ozka je postajala dolina, vedno višje so štrlele stene in vedno manjši je postajal košček neba, ki se je prožil nad njimi. Pot pa jih je vodila naprej, veno naprej.

Naenkrat pa je izginil zadnji košček neba nad njimi. Objela jih je tema in trikrat močnejše je postalo bobnenje in šumenje valov.

— Pod Furo smo, — je zakričal konzul. Njegove besede pa so izzvenele neslišane sredi grmenja valov, ki so udarjali ob skale.

Kljub temu pa sta ostala dva razumela, kaj misli konzul. Njegov preplašen pogled jima je povedal vse.

Gora Fura je čepela nad njimi. Reka pa si je priborila v divjem begu pot v notranjost zemlje.

Ali je ta vhod v kraljestvo kraljice Bilkis? Kraljice iz Sabe? Ali je to pot v smrt?

Po dolgem iztegnjenju je ležala Maud na dnu čolna. Visoko vzravnana pa sta stala moža. Pot jima je lil s čela v strašnem boju z neusmiljenimi pečnami.

Naenkrat pa sta se stresla. Nad njimi je nekaj zadonelo ter izginilo. Bil je to kot krik divje živali iz davnih časov.

Bil je krik strahu, ki se je izvil iz prsi Macombe.... Pot pa je vodila neumorno naprej, v globino zemlje.

Vedno tesnejša je postajala struga reke in vedno nižje se je stezal obok skal.

Oba moža v čolnu sta se že umorala skloniti, tako nizko so ležale skale.

Naprej pa je vodila pot, v neustavljivem begu. Bile so ure in mogoče le minute. Že davno je izginil ves smisel za čas.

Vedno bolj soparno je postajalo. Vedno bolj vroče. Strašna oslabeleost se je lotila obeh. Le z največjim naporom sta bila oba moža v stanju voditi čoln še naprej.

Naenkrat, tam spredaj.... Kaj je to?

Bilo je zamploko grmenje, ki je celo prevpilo šumenje in grmenje vode.

Obraz Kienlunga se je spail. Sklonil se je proti konzulu ter mu zavpil v uho:

— Ognjenik, — je rekel. — Ognjenik!

Obliki pare so se odtrgali od stropa ter padali na vodo. Vedno nižje je padal strop nad reko. V nepopisnem strahu sta se vrgla oba moža na dno čolna.

Tedaj pa je planil čoln v sredino plamena. Bila je to vročina pekla.

Voda je pričela vreti in ko je Maud hotela potakniti svojo roko v vodo, da si ohladi čelo, je hitro umaknila roko, kajti voda je bila vrela.

Vedno bolj vroče je postajalo in obleka je popadala s teles. Dihanje je bilo skoro nemogoče, kajti v pljuča je prihajal zrak, vroč kot plamen.

Le še minute, le še sekunde in vsega mora biti konec. Krčevito zaprte trepalnice so skušale ščititi oči.

Maud je že omedlela in tudi Kienlung se je iztegnil kot mrtev. Le konzul je še vstrajal z naporom zadnjih svojih sil.

Le sedaj ne izgubiti volje, le sedaj ne udati se! Naenkrat tam!... Ali je to vizija mučenih možgan? Nedoločne svetlobe, kot ona belega dne, je blestela skozi gosto meglo.

Večina je ponehala, od metra do metra. Vedno slabše je postajalo šumenje valov.

Počasi, korak za korakom, se je dvigal nadležni strop iz skal. Maud in Kienlung sta odprla oči, ko jima je zapihala nasproti hladina sapica. Naprej je skakal čoln skozi predor, hitreje kot dotdaj. Vsem trem pa se je zdelo, kot da traja to celo večnost.

Niso mogli vrjeti, da jih je pustilo peklo iz svojih krempljev. Šele telaj jih je objela vsa teža izmučenosti.

Konečno pa se je polegel tek deroče reke. Prikazala se je luč. Jezero mirne vode, obokano od velikanske kupole iz snežno-belega mramorja, se je pojavilo pred strmečimi čmi ter treh tujecev.

Iz vode pa so se dvigale velikanske glave. Bili so to prastari krokodili, drug poleg drugega.

Med mramornatimi ploščami na bregu pa so begale bele postave. Rešeni! Z zadnjimi svojimi silami je prijel konzul za vesla ter spravil čoln ob breg.

Kolena so se mu tresla, ko je dvignil Maud iz čolna. Naslonjena na steber, je ostala tam. Tudi Kienlung je med tem časom stopil iz čolna.

Belo oblečene postave so pričele plesati krog rešenih. Še predno so mogli spoznati vso resnico, so jim vrgli preko glav bele cunjice ter jih zvezali.

Ničesar več niso mogli videti. Čuli so le udarce nog ob tla. Nevide roke so jih prijele, dvignile ter položile na hladna tla. Bili so vjeti.

Trintrideseto poglavje.

Zveza Jugosl.

Glavni sedež:

Pev. Društvo

Johnstown, Pa.

Nove pesmi.

Na zadnjem zborovanju ZJPD. v Youngstownu, Ohio, se je sklenilo, da bo Zveza vsak mesec izdala po eno pesem. Do sedaj so izšle dve pesmi in sicer: "O, jezenske duge noči" za mošani zbor in "Moč ljubezni" za moški zbor.

Note so tiskane, kar bo pevskim društvom gotovo ugajalo. Vsako društvo, ki pripada Pevski Zvezi, bo tekom enega tedna prejelo po 20 izpisov vsake pesmi.

Pesmi si lahko naroči vsako društvo, če tudi ne pripada k Zvezi. Vsak izpis v partituri velja 5¢. Tako si bo lahko nabavilo

Ogenj je plapolal na visokih stolpih, vzrajenih na vrhu "svete gore", ki se je nahajala za mestom. Nagi, rjavi velikani so skakali krog ognja ter ga rtili z dolgimi železnimi drogi.

Neskončen sprevod se je pričel pomikati med nizkimi hišami, proti stolpom smrti.

Nosili so mrtvece. Nosili so žrtve velike kuge, katero so bogovi poslali nad mesto. Ne čelu spreveda pa so korakali svečeniki.

Vedno večja je postajala množica mrtvih, vedno neskončnejši sprevod žalosti. Tedaj pa je prišel pričetek spreveda do vnožja svete gore.

Velikanske terase so se dvigale v zrak, druga nad drugo, zvezane s širokimi stopnjicami, prav do vrhunce gore.

Tedaj pa so stopili svečeniki z bakljami na stopnjice, ki so vodile na prvo teraso. Velike postave, bogovi, katerim so se svečeniki ponižno klanjali.

Na vrhu gore, na najvišji platformi, ki je zrla na vso bolešč, ki je prišla nad mesto, pa je stal najvišji duhovnik.

(Dalje prihodnjic.)

Koroške novice

Tri slovenske svatbe.

Iz Guštanja poročajo: Kar tri poroke na en dan, to je za Guštanjsko senzacijo! Posebno, če stopata k oltarju brat in sestra hkrati. In to se je zgodilo dan po plebiscitu v Guštanju, 11. oktobra. Hajnčekovo Joško s Tolstega vrha Joško Dretnik si je izbral za družico svojega življenja. Krajgerjevo Ciliko iz Guštanja; njegova sestra Franika Dretnik je pa poročila Urbana Mesnerja, domačega Rifla na Ljčah. Obenem pa je obljubil zakonsko zvestobo do groba kovinar Ferdo Lečnik Korenovi Angelici s Selovca. To vam je bila dolga vrsta brhkih svatov, ki so korakali po izvršenem cerkvenem opravilu ob prožnih zvokih domače godbe vsak na svojo stran: na "ohet".

Prof. dr. Fran Kovačič,

član razmejnitvene komisije na naši severni štajerski meji, je zbolel. Zdravje se mu obrača na bolje.

Smrtna nesreča.

Dne 9. oktobra je ponesrečila na cesti s Prevalj v Mežico Antonija Prešern, žena kovača Mihaela Prešerna iz Podpece. Z možem sta vozila na dvokolesnem vozičku krompir domov. Medpota jih doide neki voznik, ki je vozil pivo v Mežico. Mož in žena prosita voznika, da bi vzel krompir na voz. Ko jima to ugodi, prisedeta še sama na voz. Nakrat pa pripelje naproti vlak ozkotirne železnice. Konj se ga ustraši ter zdirja proti Poljanam. Antonija Prešern je hotela skočiti na tla, pa je obtičala z eno nogo na vozu, tako da jo je voz vlekel po tleh kakih 350 korakov. Ko se je končno posrečilo konja vstaviti, je bila žena že mrtva. Pokopali so jo 11. oktobra v Mežici.

Mrtvi so volili.

Iz Velikovec poročajo: Plebiscit na Koroškem se je vršil v znamenju velikanskih sleparij od strani Nemcev, ki so jih ščitili Italjani in nemške goljufije omogočali. Glasovali so tudi nemški mrtveci, tako na primer v železniški Kapli Kristina Kalijan, umrla 20. septembra, nadalje Julijana Balterer, umrla 8. oktobra, pokopana pred glasovanjem, glasovala pa je isti dan popoldne. Takih slučajev je več. Italjanski delegati pri distriktnih svetih so naknadno, ko je bil reklamacijski rok že končan, sprejeli na stotine reklamacij iz posameznih občin ki niso bile upravičene in ki niso imele od občinskih glasovalnih komisij votuma, ter so jih za Nemce ugodno rešili.

Zdravstvo.

OZEBLINE.

Neprijaznostim, katere donaja zimski mraz mnogim ljudem, prištevamo tudi ozebline ali ozeblin. Vseled vpliva večjega ali manjšega mraza omrtev namreč mnogim ljudem živeci kožnih krvnih žilic posebno na takih krajih telesa, ki so najbolj oddaljeni od telesa in kjer je vsled oddaljenosti od središča krvni obtok naravno slabši (v prstih na nogah in rokah, ušesih, nosu), in sicer omrtev živeci nekaterim manj, nekaterim več. Vseled omrtev krvnih živeci izgubijo krvne žile zmoglost, da bi se stisnile; raztegnjene ostanejo in dalj časa široke. Kri se v njih nakopiči, valed česar postane koža rdeča, modro-rdeča, mrzla, tupatam otekle ali celo vnete. Istočasno se pojavijo bolečine, koža peče in srbi, kar nastopa posebno v gorkoti večernih ur.

Mraz ne vpliva na vse ljudi enako škodljivo. Posebno nevarno, ko in prostorno obuvalo, da se ne

bledične, malokrvne in slabohranjene osebe, navadno ženskega spola, so nagnjene k ozeblinam celo v mrzlih jesenskih deževnih dneh ali pa v predzimskem času. Do gotove stopnje se dajo za braniti ozeblin. Toda z obrambo proti njim treba začeti že poleti. Obramba obstoja v tem, da se u-trdi koža in da se jo privadi na mraz, kar se pa navadno dožene s kopelmi, zdaj mrzlimi, zdaj gorkimi, mrzlim drgnjenjem in masažami. Da ne vpliva mraz tako neposredno na kožo oddaljenih telesnih delov, naj nosijo osebe, ki so nagnjene k ozeblinam, v jeseni in pozimi (tudi ponoči) volnene nogavice.

Zdravljenje ozeblin je precej dolgotrajno in nevarno. Najprej morajo skrbeti osebe z ozeblinami posebno za boljše krvno kroženje potom dobre hrane, zadostnega gibanja in masaže. Zraven tega morajo nositi dovolj gorko in prostorno obuvalo, da se ne

otežkočuje še bolj itak oškodovano krvno kroženje; ozki čevlji škodujejo, ker se noga tem težje ubrani ozeblin, čim manj krvi kroži po njej. Pred hipno izpremembo temperature se je treba varovati; obuvalo v sobi mora biti drugačno od onega za izhod. Kdor ima ozeblino, naj si takoj sezuje čevlje, ko pride domov, in naj si noge toliko časa drgne z mrzlo vodo, da postanejo gorke. Kmalu potem naj si obuje gorke nogavice in prostorne čevlje. Da pa pridobe že ozeble noge neko gotovo odpornost, da se jih privadi na razne vplive mraza, jih je treba zjutraj in zvečer umivati, izpirati in drgniti z mrzlo vodo ali pa s snegom; večkrat izvršuje tudi takozvana "hoja po vodi" dobro svojo službo. Prikladno so tudi pri takih ozeblinah, da se privadijo noge na razliko temperature, zdaj gorke, zdaj mrzle nožne kopeli zaporedoma, predno se gre spat. — Ako so ozeblino hude, treba se posvetovati z večšim zdravnikom.

Kada bi izvedela za svojega sina JOHNA MERSNIK. Po njem izvedu njegova mati podomače Markovka iz Smerij. Prosim ga, ako sam čita ta oglas, naj se mi nemudoma zglozi, ako sam ne čita, pa vljudo prosim rojake in rojakinje po širni Ameriki, da ga opozore, da se zglozi v najkrajšem času svoji materi Franciški Mersnik. Smerje št. 9, pošta Prem, Venecija Giulia, Italia.

Iščem rojaka JOŽEFA FELICIJANA, doma iz Roviš št. 11 pri Studencu na Dolenjskem. Pred osmimi leti je bil v Clevelandu. Pri odhodu od tu je rekel, da gre v New York, a pisal ni od tam nič. Stariši so mu pomrli v starem kraju in zato mu imam več važnih stvari za povedati. Cenjene rojake prosim, ako kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi, če bere te vrstice. — Anthony Felicijan, 3109 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio. (10-16-11)

Rad bi izvedel za naslov svojih dveh prijateljev ANTONA URŠIČ in ALFONZA FERBIŠAN. Če kdo izmed rojakov ve za njuno, naj mi poroča, ali naj se pa sama oglasi. — Andrew Loszacz, Box 116, Reed, Pa. (13-15-11)

Zakimbe, beliča in najraznovrstnejša domača zdravila, katere priporoča magr. Knedpp, imam vedno v zalogi. Pišite po brezplačni cenik. MATH. PEZDIR P. O. Box 772, City Hall Station NEW YORK CITY.

LETOŠNJE SUHO GROZDJE importirano iz starega kraja 18 centov funt. Boksa 50 funtov \$9.00 Posebne cene na veliko. BALKAN IMPORTING CO 51-53 Cherry Street New York, N. Y.

Dr. Koler SLOVENSKE ZDRAVNIK 638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializirani v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravstvu in je bil večkrat v tujini.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializirani v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravstvu in je bil večkrat v tujini. Vam predlagamo zdravila, ki so najbolj učinkovita in najvarnejša. Zdravila, ki so najbolj učinkovita in najvarnejša. Zdravila, ki so najbolj učinkovita in najvarnejša.

Rad bi izvedel, kje se nahajajo: FRANK PRUNK in FRANK FUK, oba doma iz Britofa ali iz Vrem na Krasu, JOHN PRIMC, doma iz Zarečja, ter ANTON SAMS, doma iz Stare Sušice, Urbanov. Prosim rojake širom Zdrženih držav, ako kateri ve za njih naslove, naj mi blagovoli naznani, za kar se že vnaprej zahvaljujem, ali pa naj se sami oglašajo na moj naslov: Frank Srebot, c/o Glaviano Store, Ludlow, Colo. (12-16-11)

Pozor rojaki in rojakinje! Od Alpentinkture Vam zrastejo krasni lasje v 6tih tednih. Od Alpenpomade zrastejo v 6tih tednih moški krasne brke in brada. Revmatizem ali kostih se ozdravi popolnoma v 6tih dneh. Od Bruslinterkture Vam postanejo sivi lasje popolnoma naradni kakor so bili v mladosti. Zdravilo za rane, opekline, kraste, bule, turove, za kurje očesa, bradavice, potne noge, ozeblino, Zastarane žlezočne bolezni se zdravijo hitro in poceni. Pišite takoj po cenik in Koledar pošljem zastonj.

Jakob Wahcich 6702 Bonna Ave., N. E. Cleveland, O.

Doctor Moy

Je uspešno zdravil nadržbo, božast, krajevno otropnost, padavice, ter mrčine, jetrne, ledične ali pljučne bolezni, bolečine v želodcu, bolečine v prsih, vnete oči, noge, roke ali križ, otekljaje, revmatizem, kožni bolzmi, izpuščaje, ogre, oslabeleost, možke in ženske bolezni, slab krt, brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni. Poskušajte in se prepričajte. DOCTOR JIN FUEY MOY 308 Grant Street Pittsburgh, Pa. Uradne ure: ob delavnih, od 9. dopoldne Ob nedeljah in praznikih od 9. dopoldne do 6. večer. dne do 1. popoldne.

Novi ceniki!

za moške in ženske ure, verižice, priveske, prstane in vso drugo zlatnino so gotovi.

Pišite dopisnico, in mi vam pošljemo novi cenik brezplačno, da si lahko nabavite, kar želite za božične praznike

Cene nižje kot drugje. Ivan Pajk 24 Main St. Conemaugh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializirani v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravstvu in je bil večkrat v tujini.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializirani v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravstvu in je bil večkrat v tujini.

Kdor želi pred Božičem in Novim letom dospeti v Jugoslavijo in potovati na Trst, priporočamo sledenče brzoparnike:

"BELVEDERE" odpluje 18. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$105.00.

"ITALIA" odpluje 20. novembra. Cena za III. razred do Trsta \$105.00.

"ARGENTINA" odpluje 3. decembra. Cena za III. razred do Trsta \$125.00.

Pri navedenih cenah je všteta svota za vojni davek.

Na vseh navedenih parnikih, je dobiti tudi prostor za II. razred za nizko ceno.

Za vsa pojasnila se obrnite in pišite na znano in zanesljivo tvrdko:

FRANK SAKSER 82 Cortlandt Street NEW YORK CITY

COLUMBIA GRAMOFONE VICTOR NAVINSEK, 331 Grove St., CONEMAUGH, PA.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRILIBNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

NOORDAM	17 nov.	—	Boulogne
BELVEDERE	18 nov.	—	Trst
ITALIA	20 nov.	—	Trst
LA TOURNAINE	20 nov.	—	Havre
ADRIATIC	20 nov.	—	Cherbourg
ST. PAUL	20 nov.	—	Cherbourg
N. AMSTERDAM	23 nov.	—	Boulogne
AQUITANIA	23 nov.	—	Cherbourg
PHILADELPHIA	27 nov.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	27 nov.	—	Cherbourg
FRANCE	1 dec.	—	Havre
RYNDAM	1 dec.	—	Boulogne
ARGENTINA	3 dec.	—	Trst
ROCHAMBEAU	4 dec.	—	Havre
IMPERATOR	9 dec.	—	Cherbourg
LA LORRAINE	11 dec.	—	Havre
NEW YORK	11 dec.	—	Cherbourg
ROTTERDAM	14 dec.	—	Cherbourg
AQUITANIA	14 dec.	—	Cherbourg
ST. PAUL	18 dec.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	22 dec.	—	Trst
IMPERATOR	23 dec.	—	Cherbourg
CANOPIC	28 dec.	—	Genoa
CRETIC	5. jan.	—	Genoa

Glejte na 22. strani in v vsaki grupi pojasnila, obrnita se na 6. diko FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gr. vosa) in Trst. BELVEDERE 20. novembra ARGENTINA 4. decembra PRES. WILSON 22. decembra Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino. PHELPS BROTHERS & CO. Passenger Department 4 West Street New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York Prihodnji odplutje iz N. Y. parnik na 2. vijaka REGINA D'ITALIA — 13. nov. RE D'ITALIA — 29. dec. Izdajajo se direktni vozni listi, do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

TOURNAINE 22. novembra SAVOIE 23. novembra FRANCE 29. decembra ROCHAMBEAU 4. decembra

POSEBNA VOZNAJ NARAVNOST DO HAMBURGA

Hitri parniki s štiri in dvema vlakom. Posebni zastopnik jugoslovanske vlade: mi pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpredmi, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tlače židovskih vojakov brez vse nevarnosti.

Za listke in cene vprašajte 6 DRUŽBNI PISARNI, 19 State St., N. Y. U. ali pa pri lokalnih agentih.